КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса я нехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

Ера, 20 феврaль 1969 шо № 22 (4050). Мах 2 кап.

СЕРДАЛО
(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партин Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарчу Советан Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

1923 шера дуьйна арадолу

ХЬА ДЕКХАР, ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМХО

Партен правительстван цахардаш терхам тIаухейт халкъа тIахьожаман дегIайоллабра дешашта. Дукха хьа йоаццина КПСС Центральни Комитетан СССР Министрийн Советан тIаьхьагIаьхьа СССР халкъа тIахьожаман органий тIакъехьара [illegible].

Советски обществан кхачо лоархIаме моттиг дIалоац халкъа тIахьожама органашa, социалистически демократи формаех цаI хоаш хилараех тарра. Партех вортерIаргу партен правительствен директиваш кхочашьяра, коммунизм хьалъера [illegible] кулгал дIахо тоалора, экономика кхиегга айра, пайчахьалкхен дисциплинай социалистически законности тIоагIдара лоаттабеча къовсама партийни пайчахьалкхен органашта новкъостал дар.

[illegible]

Халкъа тIахьожама органий дикача балхах лаьца дукха масалаш доаладе йиш я. [illegible]

[illegible]

СОВЕТИЙ ХОРЖАМАШТА НАКЪАДОЛХАШ

ХАЛКЪО ЩIЕРАШ ЙОАХ ДИКАГIЧАР

Моттигерча Совета депутаташа кандидаташ оттабара кампани чакхъяьнкай Ведана районе. Шоай дикагIа болча аккалех бовб къахьегамхоша моттигерча Советий депутатаьла кандидаташ.

Укх деношка Ведана юрта Совета депутаталла кандидатах болгалбир Ведана района Ленина цIерагIча колхоза къахьегамхоша. Веррига цхьайтта сиг ва хир шоашта зоахера хьагъоаставаьр. Юрта Совета депутаталла кандидаташ бахраштa кагъе колхоза дикагIа йола къахьегамхо Бусалаева Жарадат. Шiй болх лерттIа кхочаш а беш, колхозхоша сий деш хьайоагIа из укхазa болча ена тIом.

Ведана берхIинерарча школа хьехархоша шоай дикагIа болча хьехархочох Зосуева Айманаз яьй юрта Совета депутаталла кандидат, хIаьта моттигерча десаромъоза коллективо тракторист Мечиев Вахa-Хьажа оттанра.

• • •

Моттигерча Советий къахьегамхой депутаталла кандидаташ могабеш укх денашка Грозненски вагонни депо хиннача собране [illegible] сиг гулделар.

[illegible]

Массаза раьза а долаш тIаоц собране иов. Радвана предложени.

[illegible]

ФЕРМА ХЬАЛАШ

[illegible]

...Аракъара хахал йоалаш а базчура. [illegible]

[illegible]

Профилактореpа кхочаш къахьегамха чудаха Iаьсий. Укхан вoрда 4 бетта гIулакх ду Магомадов Мовлас.

Тахьо шу совгIа [illegible] болхлочо хьайбаш кходу. Укх ферие ба болх бу 5 шу да. [illegible]

[illegible] ферме. ХIара дийнахь 9—10 тонн [illegible] йола барра бу шахе. Цех кхочаш хул укх ферма хьайбашта а, хIаьта № 2 МТФ хьайбашта а.

[illegible]

МЕЛЛАД ЦХЬОАЛАГIЧА КЛАССА ФУ?

Лоа делх. Шийлача мехо хьувкладен кхоана гIолла дIакхузь [illegible]. Цхьабакъда, [illegible] денош [illegible] фоакхо болча хьаттаж леладерий. [illegible]

ДIалуш фу хIана на дийначa а могаргдалаш дар, нагахьа санна ерригача колхозашкеи совхозашкеи лоа денначa хахашкa из хакхача дIалучa кондицега кхоачадьа хилцадаларе. [illegible]

[illegible] ена колхозашка хIанзо а да 330 центнер бIеха фу.

Хьажал ялатий а алата-бобови культурий а мех фу дар 16 февраль хьатIаккхоачаш вай республика районашка республикански контрольно фуй лаборатори хадеех (фу дIаоттадара планаш проценташ лоархIаш кийсалча):

	Кондиционни	Цунах 1 классе
Грозненски	105	41
Сунженски	111	31
Наурски	112	46
Надтеречни	81	58
Урус-Мартана	74	68
Наьсаре	67	51
МалгIабика	64	30
Шела	57	34
Шелковской	47	11
Ачхой-Мартана	36	10
Гудермеса	19	16
Советски	4,3	—
Ножай-Юрта	1,4	0,7
Ведана	—	—
Республике гIолла	77	35

Грозненски районе кхочашьбай илатийн алата-бобовий культурий кондиционни фу дIаоттадара план. Цхьабакъда, цига кха а 1.130 центнер бIеха фу а да — бераш, сурдаша, магара. [illegible]

[illegible]

IА ЮРТА БОАХАМЕ

[illegible]

Боахамой къахьегамхой укхан хIана бIаьстан балхашта кийчо яра гIоаргаль я. Из кийчо республика боахамий къахьегамхоша кхинта дьй хьахьокх Сетуправлене дакъечa.

Тракторашта ремонт яра план ерцачa республике 91 процент кхочашьбай. Кхашка аргала кийча я 2115 трактор. Ремонтан балхаш чакхдоалаш дехтара Ачхой-Мартана, Гудермеса, Шела районий боахамашка. Бакъда Грозненски, Надтеречни, Урус-Мартана районашка ледара дете ма гIулакх.

Тракторашн тоалхо тоамаш лаха я (феврала хьалхарча 15 дийнахьа 193 тоальбё). ХIаьта хIана республике тоаe езаш 484 трактор я. Тракторашта ремонт яра балхаш сихде леза, хIана цьоца кхашкара балхаш тIехьадаргда ца гIулакх вргадьекха тоа ца дайя.

Хьаш лелaдерий декхар — техника хаиразьа кийчъяр.

18-гIа феврал тIаккхоачам тракторашта ремонт яра плана кхочашдьара боло своана.

(Плана проценташ)

Ачхой-Мартана	91
Ведана	64
Грозненски	73
Гудермеса	91
МалгIабика	77
Надтеречни	66
Наьсаре	[illegible]
Наурски	[illegible]
Ножай-Юрта	122
Советски	[illegible]
Сунженски	[illegible]
Урус-Мартана	73
Шела	[illegible]
Шелковской	[illegible]
г. Грозный	—
Еррига республика	81

Хоржама хроника

Республике боахa болх бу къахьегамхой депутатий моттигерча Советашка хоржамаш дара. 1969 шера 16 марте хоржаргьа къахьегамхой депутатий 16 районни, 5 городской, 180 юрта, 3 поселкови Совет. Укх тIехьарча шии шера дьоцьй керда 2 городской а 8 юртен Совет.

Моттигерча Советашка хоржамаш дара 5905 хоржамий округ вIашагIъеллай, вошта цьача дIаьадахоча хоржамашка лаккхерагIа 276 округ дукхагIа.

Массахьахо а вIашагIъехка [illegible] хоржамийн участковe хоржамийн комиссеш. Общественни организацеш цу комиссешка хаьржай 35390 саг, царех кхалнех 16996 саг (е 42,4 процент). КПСС членаши членаьла кандидатаьи [illegible] саг (е 94,1 процент); партe боацараш 27614 саг (е 78,0 процент).

Хоржамийн участковe хоржамийн комиссей составо гучадаьха тешаш дусоветски демократе ялашка хоржамаш вIашттIехьдахара деррига гIулакх къахьегамхой кара хилар. вIашгIточа демократизма хьаьаш боагIа Советан вIашагIъеккхам кхоара.

К. В. Квашнина Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота елар доладола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Мехкаьтта чакхдоаначa промышленносте дукхачa шерашка, берашта болх барах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота йойла Квашнин Константин Васильевича — А. Шерипова цIерагIа Грозненски нефтемаслозавода директор хиначох.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель **Н. АЛМАЗОВ.**
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь **Г. СКЛОКИН.**

Гор. Грозный, 1969 шера 14 феврaль.

С. Г. Афанасьевна Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота елар [illegible]

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Мехкаьтта чакхдоахачeн мехкаьтта химически промышленносте дукхачa шерашка, берашта болх барах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота йойла Афанасьев Сергей Герасимовича — «Гипрогрознефть» проектни института директор хиначох.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель **Н. АЛМАЗОВ.**
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь **Г. СКЛОКИН.**

Гор. Грозный, 1969 шера 14 феврaль.

Мехка гIолла

И. А. Крылов ваьча дийнахьа дуьй 200 шу дизарца дувладенна 18 феврале Москве перемени хилар сийлахь, воккхача писатела памятник догIара [illegible]. Памятник догIаргда столица юкъара хоагIчeн сапухъаначeн майдига — Пионерски (хьалха Патриаршо [illegible]) прудашка.

Митинг хьайийхар Моссовета исполкома председатела заместитела Н. Т. Сизова.

Трибуна тIа [illegible] юбилейни комиссе председатель СССР писателий Союза правлене секретарь С. В. Михалков.

— Сийлахь воккхача басенописа цIи, — аьлар из, — [illegible]

[illegible]

тIа лоацах В. Г. Белинскe дешаш: «Крылов — эрсий литература сийле, хоастам, доккхаь».

Лентинг хоаладу С. В. Михалкова. КIай кхоллар Iоаола догаш хансаге тIагIолла хадаь укх тайпара дешаш а долаш догча кхераша тIера: «Укхаза памятник догIаргда И. А. Крыловна».

(ТАСС).

●

УХТА, 18 феврaль. (ТАСС корр.). [illegible] мехкаьтта доалача моттиге тахан болх бе болавенай промыслаша тIахьожам лоаттабу телемеханически система. [illegible]

[illegible]

ЛЕНИНГРАД, 18 феврaль. (ТАСС). Российски Федерале республиканский, краевой, областной центрий горисполкомий культура отделий заведующий семинар хьайийлай тахан Ленинграде.

Цу вIашагIкхетара тематика — «клубий Лениниана» вIашагIйоллара цун методикеш, В. И. Ленинa ваьча дийнахьа дуьй 100 шу дизара кхаьль чтенеш, конкурсаш, сийренаш.

[illegible]

[illegible] мехкаьтта [illegible] техника институтa [illegible] «Хизар» яхача установка буру [illegible]

Кабина 26 а 36 а метр лакха айлу. 13 — 18 секунда [illegible]

■

ЛЕНИНГРАД, 18 феврaль. (ТАСС). «Бородино» — [illegible]

ПЕРМСКИ ОБЛАСТЬ. Хьалхара [illegible] Березниковски калийни комбинат — области боккагIа болча [illegible] химически фабрика хьаьлай, транспортни цехашка [illegible] комбината хьалхара арагIа 1969 шера болх бе болавенна [illegible]

Сурта тIа: 400 метр [illegible]

Е. Загуменов сурт. ТАСС фотохроника.

Н. К. Крупскаяна 100 шо дизарна

«ЦУНЦА ЮМАЛОРА МЕХКА БЕРРИГА ХЬЕХАРХОЙ»

Кхоссатта шера хьалха хилла поэма, РСФСР школа заслуженни хьехархочо Николай Алексеевич Денина. Советий Iедал оттача хьалхарча шерашка массехазза къамел а гIулакх а хилла цуьнан Надежда Константиновна Крупскаяца, цуь учениие а дозаргIо шийн. ХIара Николай Алексеевич Денина персональни пенсионер ю.

ЭТТАРА хьалха Надежда Константиновна Крупская бIаргалийра соьга 1925 шера хиллачу Ерригсоюзни хьехархой съезде. Январь бутта шолгIачу дийнахь Москве схьачер Холмски уезда вахал волаш со шаьшна хиина псковски делегаци.

Оццу массайаьцна дехар дийнача Ленина вераш, массарахьа уж гуш 3 ляр. Тха, хьадархочуй дег Надежда Константиновнаца дар. Леницаца хьахача цуьга тIедда гера тхона дийна Ильич, цо ховолийтар тхона дийна Ленин — из сан ше, дерригача цуп вахара атмосфера.

...Зала чу ара из йоагIий ца хаьа, берригга кхыбаран боагIаш сецна, кхы белгала ца йоалаш. [illegible]

[illegible]

вай хаарца а пасатеъий художественни произведенеш, политически статьяш ешаш хиллары, дукха наха а гулбой къамелаш дош хилара.

Кхо бутт баьнначул тIехьагIа школега кхаьчар дика кийчьаь библиотека, Псковски ГубОНО ясыне тIа поппца кхадьдар: «Н. К. Крупскаяс аьнна дIтам я». Къамаьл деш аз дийцар чIоагIа педагогически традицеш ца хилар сайна хаьахетийга. Надежда Константиновнас кIеззига уйла а яь, тIаккха аьлар: «Из дика да, вай традицеш йоацаш. Традицеш хьахиина, айна дIальнна дешара балха приемаш я, цар кхачуна вай, хийрача традицеша сецуйхьаргдар вай. Из дика да вай керда, социалистически школа хьальеча хана вай традицеш йоацаш. Вай школа дукхаезаш, дорвеш, нух опыт Iомаеш хила деза. Из дика да, шичта ляхд дело, хIаьта хийра традицеш вайна ешаш яр», «Шубоанна, чIоагIа, дIовшашта» аьлар цо из.

Ше шу даьлча иха а валгIар со Н. К. Крупскаяй кабинете. Цу хана со дига хилар хьалкIрча Ерригроссийски конференцена дешарен берийн кинешкех «Букварах» йола тезисаш оттаяра халкъа образованю губернски отдела цхьа моллагIа йоаца задани йоаш. ШIалей даге а доладш сега аьлар Ерригроссийски конференце букварах долча деших йолакхерттера доклад е оттаваь хьо, хIаьта тхалхагIа хьийха хиина докладчик профессор Н. А. Арсалов са содокладчик а хургволаш. Просвещене халкъа комиссарана... [illegible]

[illegible]

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ЛЕНИНСКИ ХАЛКЪА ШКОЛАШ

Фу миIан дешаш я Ленински халкъа школаш, шинта вIашгIехьбаккха беза цар балх, малагIча программах е сеа цига занятеш?

Къахьегамхой политически дешара керда форма я ленински халкъа школаш. Юхьанца уж вIашагIъехкар Днепропетровски областе. ХIаьта хIанз мехка кхы дукхача областашка а шинта вай республике а вIашагIъехкай уж.

ДIадахача шера сентябрь бетта В. И. Ленина цIерагIча Днепропетровски трубопрокатни завода болхлошна шоай собране сецаш бар В. И. Ленина юбилей кердача производственни толамашца дездаь ца Iеш массане а ленински школашка дешарца дездалда аьнна. Цудухьа цар даьрхIар Владимир Ильич Ленина теоретически балхаш, цул вахарен дIадьегамен вика бовзара школаш хIара производственни участке вIашагIйохка. Цу школаех шIи тIаллар ленински халкъа школаш аьнна.

Вай республике ленински школаш шерра аьркай производственно-товарни контора болхлошта, гIулакхерча наха, «инженерно-технически болхлошта юкъе, Сунженски района КПСС XX съезда цIерагIча колхоза колхозхошта юкъе, Шалха района «Джалка», «Автуринский» совхозий болхлошта юкъе.

ДIадаха шу чакхдоалаш производственно - товарни контора профкома заседание В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна лакха социалистически декхараш дуицаш тIайийар ер дехар: 1970 шера 23 апрель тIаккхача В. И. Ленина биографи ерригача коллектива Iомаелга. ХIана ПТК коллективе болх бош я 37 ленински школа, Сунженски района — 23, Шалха района — 7 школа. Цига дешаш ши эзар гаргга болхлойн хоьхьойн ба.

[illegible]

Уж [illegible] пропагандистий семинар КПСС обкома болхлочо цхьана даьрхIад ленински школашка бетташкаш В. И. Ленина биографех даьлда занятеш ца е.

ТIадагIача дешара шера ленински школай дешара плана юкъедоаллаш мегаргда В. И. Ленина кхыдолла балхаш: «Советски властана теккараш декхараш», «Сийлахь-йоккха повчин», «Мишта вIашгIоххьарашка еза яхь?», «Кагирхой союзий декхараш», «Коммунистера «левице» бура лазар», хIаьта шинта дейиниша сийлахь-йоккха изеш котьахара хетаь темаш. — СССР-е социализм хьалбира [illegible]

— Пролетарски интернационализма бала Ленински [illegible].

— Социалистически [illegible] ленински принципашна уж [illegible].

— Коммунистически буржуазни идеологена юкъе латар хур ца хиларах Ленина ба хьехам.

— Коммунизм [illegible] сийрда кхоане.

Могаш уж темаш Iомаль еш еа 1970 шера апреле «Ленин коммунизм хьалкъра проблемаш», «Коммунизма исторически масси» хьача темаех лаьца собеседованеш, теоретически конференцеш а еш.

Леха образовательни кийче болаш лукха ладуигIараш болча ленински халкъа школашка уж дешарш шера а тIадагIача дешара шера а В. И. Ленина биографи шера Iомае мегаш. Цига шерагIа пайда хила болх художественни литературах, тайттера пособех, художественни фильмаш, диафильмаш.

[illegible]

... ба марксизм-ленинизма классикий произведенешта, Владимир Ильич Ленина сийнадоь боакача гулдаш, политически, методически литературе произведенешта [illegible].

[illegible] оагIонаш тIа кена етта еа эпаш бола материалаш, методически хьехамаш.

Зорпаши [illegible] бахкIе хIая еа ХIара занятеш чулоаман бала пропагандисто занятеш, Ленина хахарча наха [illegible].

КПСС горкома [illegible] политически дешара кабинетан декхарийла а горадерпаш [illegible], предприятеш [illegible] ленински халкъа школашна [illegible] Iомаде а из вIашагIтоха а, хIаьта сихха массаболча пропагандистанра из дIайоелийта, хIара школа бала юкъе из метьейоалаар.

Ленински юбилейна кийче еча хана къахьегамхошта юкъе бош болча партийно-политически балха ладугIамера шоно а ленински халкъа [illegible].

Ленински идеяйн пропаганда яра болча цу кердача форме йиш хулийтаргьа идеологически балха боарам лакхбе, ленински васкетанта тешаме бола къахьегамхой хьалкхебе.

Юххера а ленински дешара шоллана вовгьостала керда республике культурен болхлой мегIахулалча ерригача участкашна керда толамаш даха, В. И. Ленина 100 шу дузача дешна дош совгIаош хийла.

[illegible]

Н. ХУРОШИЛОВ.
КПСС Назр-Iилаглой обкома инструктор.

23 февраль — Советски Эскарен [illegible] Тнейн-Форда Фиотхен [illegible] участкаша салойша [illegible].

ТАСС фотохроника.

ТЕГА БАРЗКЪАШ — ХОЗАГIЕИ ДИКАГIЕИ

Владимир Ильич Ленин ваь 100 шу дузача дешна сийлена кхачьалхара ляха хьтний Грозненски швейно-производственни объединене чуйоагIача фабрикай, цехий коллективаш. Шоай керттерча декхарех цаI шерI арахеца продукция дика хьалйар. Цудухьа шоаш тега барзкъа тIадийкача техники новой хилийтара дукха мероприятеш чакхйоах цар.

Массехк шу да объединене хIамаш тегараща технически отдела болхлой тIаьхьенаш йоацаш продукци арахецара йола саратовски метод хьалхьоьна. Цу методах боаь бош хуха болхлой ба цига хIанз, пхьакха сакхат доаш тег цар хIамаш.

ХIара участие цхьаьлдий тIаьхьенаш [illegible]

[illegible]

Цхьанкха сакхат доацаш продукци ара а яцаш бетт-бетта задани тIера кхоачашьеш ба мастераш новкъостий Почанюк, Федорова, Кунгурова, Разумная, Маравин, кхыбараш керте латта хIамаш тегарий коллективаш. Цу участкашка тийта дукхагIдола барзкъаш технически отдела болхлой тIаьхьенаш боацаш арахеш.

Цуьнга бола беча объединене коллектива пятилетка кхоадагIча шера дакха къахьегама толамаш доккхий да. ДIадахача шера арахийцача ерригача продукцех 97,4 процент хIамаш цхьоалагIча сортах яр, планах лаьрхIар 96,4 процент мара йоацача. Лакхача сортах продукци арахецарах хIамаш тегарий коллективана шера хиина пайда 41 эзар сом совгIа ба.

[illegible]

Е. НОСТОЕВ.

ЯХЬА КЕРТЕ ЛАТТ

Старопромысловски района мехкадьаттий промышленность предприятеш, заводашка, гIишлошта партийни организацеш къахьегамхой вIашагIъехкача В. И. Ленин ваь 100 шу дизара бола боагIача толамаш дехка таIайара [illegible]

[illegible]

участкашка. Мехкадьатта промыслай, тохаьна кIоарга буруй доттача контора, гIоана йолча предприятей партийни организацеша шоай хур цу организаторски идеологически бола чIоагIбара вахьаьца социалистически яхь дикагIа вIашагIйохкьаккхара. ХIара коммунистей къахьегара гIулакхъа шийгара хьоьахаш теша хилийтара, шийй производственни квалификаци дукха дадаьлйтара, вордалар, толамастIара хьаллоецаш из хилийтара а.

Цу гIулакха къоастта чIоагIа къахьег «Старогрознефть» НГДУ цхьоалагIча мехкадьатта промыслашхьаннарча партийни организаце (секретарь Владимир Михайлович Шамордин). [illegible]

[illegible]

ца декхараш шинта кхоачашду хьожаш. Проверка яьчул тIехьагIа хьахкинарш болхлой собранешка лувш. Яхье котбьаьннарашта карагIдоьхнарш шерра дIалоевийт гойтара а дагахьарча а атитаце ерригача формашца. Цу дола дача хIамашка мехкадьатта промысла коллективага йиш хилийтар 1968 шера плана а декхараш а хаьа хьалха кхочашде.

Яхь лелаерашта юкъе хьалха йода инженер нов. Ф. И. Щербакови парторгрупп нов. А. Н. Коноваловаи керте латта Старогрозненски участок, инженера коммуниста нов. А. И. Горепекинеи парторгрупп нов. Ю. И. Ильинеи куьйгаллу Хали-Керта участок.

Толамаш даьрах 1968 шера промысла коллективана 6-гIа КПСС райкома [illegible]

[illegible]

Г. ЕСЬМАНОВ.
[illegible]

СУРТА ТIА: «Ленински [illegible]» [illegible] Н. К. Крупская.

ТАСС фотохроника.

Шерлу специалистий мугIараш

15-ча февраль Грозненски мехкадьатта технику не дипломни проектанта защита еш хилар буровнкий групп дешархой-выпускникаш.

[illegible]

«Ставропольнефть» объединене найщига дена хьожавьача Н. И. Местечко дипломни проекта. Шинта дика лаьрхIар В. Ф. Шефата а В. Б. Шабазова балхаш а.

М. ГЕРНОВ.

УЛЬЯНОВСКЕРЧА ШКОЛЬНИ МУЗЕЯ ЭКСПОНАТАШ

Волода Ульянов дена хьайгIача В. И. Ленина цIерагIча школа къахача тохканаоаш Симбирски гимназе 59 выпускнийаца пахьаташ дIахха лаьдеш бола бувйи лоаттабу. Царга хьаьхьача, наьь кхы тIа еша документаш а леха да тайн-тайнарча шераша гимназе дена баьгIарана дукха шоашта дагадоагIараш. Академика Курчатовен шиаьнисте Сахаровех, вонзаш волча окулиста Филатова, чувашски халкъа просветителя Яковлева, дукхача кхычар вахара наькъах лаьца рефераташ язьйи дешархоша.

Симбирски гимназе выпуска, РСФСР Iилмай заслуженни деятеля профессора Г. В. Теплова школьни музея [illegible]

[illegible] фотографей альбом. Цу чу да Стрелецки улица сурт. Цу улицагIарча цIенонна ваьв В. И. Ленин.

Ленина 100 шу дузаш шерра экспонатенш кийчьеш ба дешархой. Цар дьалелий гимназиста В. Ульянова а кайда яйбел хиина физически кабинета прибораш, цу шерашкара книжкаш, географически карташ, учебни балхаш, тетрадаш, табельш.

Школьни музее хьалчад Инесса Арманда йоагIара письмо а Надежда Константиновна Крупская Владимир Ильич Ленинаа серапица а догIаргIа а хиннача большевичка Арманда бахха хьаькъехьара [illegible]

[illegible]

«СЕРДАЛО»
2-гIа агIо. 20 февраль, 1969 шу.

ТХОГА

ЯЗДУ

ХУДОЖНИКА ВЫСТАВКА

Азербайджански художника Тогрул Садык-заде произведенийн выставка хьайийнай уьш хоьох [illegible] изобразительни искусствийн музея.

Художника полотнаша, къаьстта уьш тӀехьарчӀ [illegible] шера [illegible] хьагой [illegible] талант йолаш [illegible]. [illegible] тайн [illegible] [illegible] дикагӀйола трактовка лахаоца белгалдоал художника полотнаш.

Боккха терхам тӀабехийт художника Азербайджане хиннача революционни событешта.

Дуккха а кхьа [illegible] художник. Франце. Греце. Турне. Египте. Инде. Японе махах. [illegible] лаьцна полотнаш [illegible] ю. Къаьстта дега чу кхосса ю «Хиросимин трагеди» ала полотно.

Полотнаш [illegible] хуьйчай бен ваца художник. Дуккха къахьег цо азербайджански классически литература иллюстраци ен. Къаьстта [illegible] тӀаьттам ю «Лейли Меджнун» аьлла Физули ноэмана иллюстраци е цо [illegible].

Искусство [illegible] безамца тӀелацделаш ю полотнаш: «Баку. 1917 шу», «Къаьна промыслаш», «Хиросима [illegible]», кхиднаш а. И. МАЙТАН.

ДУЛХ ДАККХАРА ЛОСТАМ

Нагахьа [illegible] района ахьа а колхозе уьш [illegible] хетта [illegible] ледалдеш хиннальо, хӀинца гӀулакх [illegible]. Ерригача колхозийн [illegible] къобал а дан тӀайийна дулха доахан [illegible] лостам болаш. Из лоархӀаме гӀулакх дӀадоладаьллехь [illegible] дӀададача шера декабре. [illegible] гӀулакхан боахаман кийче ен хилар [illegible] дӀадахача шера пачхьалкхенга шура йохкара план 50 процент [illegible]. ХӀинца уьш шера из план [illegible] етта а яьлл. Вакъда, паччахьалкхенга шура йохкара план [illegible] дуьлха план. Вакъда, дӀадахача шерачул дукхагӀа [illegible]. [illegible] гӀулакх лоархӀа [illegible], хӀана аьлча Тай [illegible] дукха доахан Ӏангар[illegible] дац тхона. Цкъа-дале, [illegible], шозлагӀа - дале, дулӀ даккхарга хӀабола мах лакхлу. Дулухьа дӀадахача шера тхоай боахаманка хиннад 2125 бежана цхьанкха а тӀаххийттадаш, дерригаш а дулха кхаба чуттадаьад уж.

ХӀана хӀара колхозе цхьацца ферма дӀаяллагӀьеллай. Цу фермашкара дерригаш доахан дулха кхоабаш да.

МалагӀа мероприятеш чакхъяьлай боахамашка из лоархӀаме гӀулакх дерттӀа кхоачашдаре? Доаркаш хӀана кӀезигбаьй вахӀ, вешта аьлча из единица [illegible] я а яц. ХӀинз хӀара ферме скотницаш - телятницаш ба. Нагахь санна, хьалха хӀара доарба 12—13 Ӏатта мара гӀулакх дош хинналение, хӀапз 30 бежана гӀулакх ду цанех хӀаране. Цу гӀулакхо тоаб хулийтаргья пайда лу [illegible]-затраташ кӀезигъе, хӀаьта йоаккхаш йолча продукцега дӀабола мах лохлургба, хьайбаш леладерий къахьегамнара безам совбаргба. Ишта, хӀара кхе[illegible] кхаьча Ӏаьсах [illegible] совгӀа [illegible] дуъ, хӀаьта доахана тӀаккхетача хӀара дулха центнерах 15 сом 21 кепиг ду. Цуй совгӀа хӀара гӀулакх дача Ӏаттах 85 кепиг, хӀара бутӀе баьча Ӏаттах 1,5 сом ду хьайбаш леладерашта.

Хьайбашта тӀаккхета дулх из хулаш [illegible] доахама даь Ӏаьсий дийнахьа буса шоай ноанех [illegible] дахийтаж царна хулийт цар ах бутт баьлача. Цу ерригача хана Ӏаьсешта планах дийнахьа буса тӀаккхета дулх 700 грамм да. ХӀаьо боача хана ноанех [illegible] а биъ бутта хӀара денна цхьалха килограмм концентраташ тел царна, хӀаьта цу шкъа Ӏаьсашта дийнахьа буса тӀаккхета дулх 600 грамм хул. Цу тайпара кхоабача Ӏаьсий, цар итт бутт баьлча 200—225 килограмм деал хул. Цу ханага кхьача дика тоадеиа [illegible] доахан пачхьалкхенга деккарга, доахано Гул [illegible] дикагӀа [illegible] хьа а хоржаш.

Укх шера дӀадахача шера тхоай боахамашка хиначул дукхагӀа доахан хилийтадаш фермашка доакъар кхочам болаш да хиларах. Вакъда, дӀадо йолача хана хӀара шера фермашкара доахан тхьо-тхьа процент [illegible] лерхӀ [illegible]. Дукхьал укх шера района боахамашка кхаба чуттале лерхӀ 410 бежан. Цул совгӀа болача нахагара цхьа [illegible] бежан [illegible] боахамаша къаба а къаьба паччахьалкхенга дахка.

Дулха доахан кхабара лостам барга дийлана дика [illegible] гӀулакх Кирова цӀерагӀча колхозе. Ерригга коровникаш тоаьй, хӀара Ӏатта клетка яьй, дийнахьи буса шоай Ӏаьсашта доахан цхьана хургделга. Шоай деалахьара доахан Ӏангара дазара шортта гӀоза а [illegible] [illegible] хьайбаш леладерашта [illegible] доахан дулх тӀаккхетайтар [illegible]. ХӀаьта къахьеганхой [illegible] хьайбаш [illegible] [illegible] а бу. [illegible] дийнахьа буса хӀара дӀахетача тӀаккхета доаж дулх 700 грамм да, цу колхози хьайбаш [illegible] [illegible] из цифра 800-[illegible] дӀахаьача. ХӀанз [illegible] ен хьайбаш [illegible] [illegible] социалистически [illegible]. Цо тьаьхьехьа нагахьа бе[illegible] хӀараниа дийнахьа буса тӀаккхийта дулх 850 грамм [illegible], хӀаьта цхьанкаьача хьайбаш леладерашта [illegible] а дикагӀа. [illegible] а Коч - ГӀалгӀай АССР Лаьккхетарча Совета депутат йола Таузуркаева Алимат, Арцуева Бунба. Шоай гӀулакх дача хӀара бе[illegible] цхьанцха килограмм дулх тӀакхетийт цар дийнахьа буса.

Фуд уха боахамашта дулха доахан кхобара лостам бoрах хьакулар? Тха боахамаш [illegible], хӀаьта из [illegible] доаш [illegible] доакъар Ӏаламдде торо хилан тха. Цул совгӀа гӀоза доакъар керттерча даькъе кулгаша Ӏаламдирах кулгто дӀабоза мах [illegible], хӀаьта пачхьалкхенга шура йохкара план кхоачашъяра дукха [illegible] доахана из доакъар тоьаш. ХӀаьта хӀана дахнаш [illegible] дӀайӀахача [illegible] дӀадаьлах ваха.

Пачхьалкхенга ваха хьалдагӀа йохкаш хинача шурий литрах цхьацца сом додай тха, хӀаьта пачча[illegible] 20 [illegible] [illegible] дацар. ТӀаккха мел зе хулий цох!

ХӀана цу дайтанах хьакулар гӀулла. ЦхьоалгӀча квартала паччахьалкхенга дулх дохара план 62 процент кхоачашьяьй.

I-Нь. АРСАНУКАЕВ,
Советски района юртбоахама управлени керттера зоотехник.

СовгӀаташа дӀадех

1944 шера «Грозэнерго» балха йоаь В. Г. Сидоренко. Цхьанкха балха тоаман йоаца Ирина химически цехе хьаьдо. Сихха караерзаш [illegible] аппаратчика тоаьла.

Ше цига балха еча дена [illegible] къостаьнта хьонхан тоаьш хьайоагӀа ю. Сидоренко. «Грозэнерго» № 1 йолча ТЭЦ болхлоашта [illegible] аттаро хьалхарчарна коммунистически къахьегама ударник ала сийле цӀи яьккхай цо. Цхьанкха участок я хӀанз цу ТЭЦ-е цо болх ца бош, Массехк балха голаз карагерзаьй цо, цулуьна [illegible] ИринайI лаборантка болх дерттӀа кхоачашъба.

Хьинара къахьегама санна дика даьгьа дола цо общественни балха тӀа а. Из профсоюзни заводской комитета член я.

Дукхача шерашка хьайнаре къахьегамах цуна тайппа СовгӀ[illegible] грамоташ, дека совгӀаташ. [illegible] бархалдо етта да. ХӀаьта совгӀа энергетика я лелеча заца СССР энергетикаи электрификацен отличник яха цӀерга тӀа йоаллаш цхьа дикача а елар цуна. Цу совгӀаташа кхӀа а дукхагӀа дӀадех. Из дика къоталу ю. Сидоренко. В. И. Ленина вай [illegible] дулача денна сийлена [illegible] къахьегамаш ванте хеттачарна юкъе хьалхара моттиг лелаеш хьайоагӀа из.

Х. СУРУДЖАНЦ,
«Грозэнерго» оператор.

КЪАХЬЕГАМ АТТАЧА БОАККХАШ

Хоашта уьш [illegible] болхна дерригача доакъоэшта комплексни механизаци [illegible] керттера производства эффективность лакхъяра бара хилар. Цхьабакъда халача балхашта механизаци яра боарам тӀанз а Ӏаладьйте лоха ба, дукхагӀча фермашка кулгашца ду балхаш. Нигта из гӀулакх тха района боахамашка а. Цхьабакъда тӀехьарча хана хулалуш латт из гӀулакх. «Ингушский» совхозаш «Кавказ» яхача колхозаш укх тӀехьарча кхаь шера хьалха дӀахалача кхаь шерал [illegible] дукхагӀа средствах [illegible] [illegible] болах [illegible] а. Цу шерах «Ингушский» совхозе хьалдаьз 100 бежана лерӀа хьий. Дерригаб балхашта механизаци е ен. Цига автопоилкаш оттаьй, доахан летто а механизаци [illegible] а ях лена оборудовани [illegible] тайй. Къигача шоллагӀча [illegible] ка [illegible] механизаци ен я. «Кавказ» яхача колхозе а хьалхо лерӀ 250 бежана дола дерригача ханаш балхашта механизаци ю дола хий. Балхаш совхозаш хьалльй доатьар осаш. «Кавказ» яхача совхозе дийнахьо буса 16—18 тонн искусственни барда хийтабош йола цех болх бош йола хулаш шера ю. Из метта доахан бардаш [illegible] Ӏалаш[illegible]. Пятилетках хьалхе лерӀ 1600 бежана хьарӀа [illegible] [illegible] [illegible] яха балхаш механизированна а хургйолаш, царех «Алханчуртский» совхозе 1000 бежана, «Ингушский» совхозе. «Кавказ» яхача колхозе 300 бежана а ен. ХӀанз а тӀехь дерригаш хӀанз даи [illegible] балхаш кулгашца доча хьалхий тоаргаж фермашца дукха хӀанз а механизаци е ения, [illegible] балхаш а[illegible] района совхозийи колхозийн фермашка. Цу гӀулакха [illegible] [illegible]. Хьай[illegible] боахамашна механизаци яра [illegible] ялача терелох за мегта [illegible] совхозийн балхашка кулгалдой а шуга боахама специалистий а дулар да. Из дӀахал вайтара производства [illegible]. ХӀанз [illegible] балхлоашта хьалхашка латта керттера доакар да хьайбаш лерттӀа кхоачам а болаш Ӏадакхар. Из дика кхотаду уха хьайбаш лелаерашта. Цар шоай [illegible] кхобок доахан дика хилийтара, цар продуктивность лакхъяра. Сийлена мангъабаха лерӀ цар В. И. Ленина ваь 100 шу дизача дена.

Б. ЧЕРТИЕВ,
[illegible] района производственни управлени [illegible] [illegible].

АЬХКИ ДАИМ ПОМИДОРАШ ХИЛИЙТАРА

КПСС XXIII съезда директиваш тӀа оттадаьй ерга белчахоь кульхураш [illegible] тоаргӀа хьунцаве, хӀаьта уж хьунехийтара керттера [illegible] да дӀадуъ фу [illegible] районированний декен хилар. [illegible] дукхача шерашка за[illegible] терах.

Цулухьа чӀоаргӀа теркам тӀабахийтаб еха фу дикагӀдар, боахама хьалайоха эттар аьтту болча за[illegible] кхачар хӀоккара. Хьалхо а тӀаьхьа а кхачача районированни фух я, маса, оха дӀало баьча[illegible] культурӀа, но йиш хулийт бошхамашка культураш кхачарга хьемжа на йойташ чуаца.

Укх ханашка кхачаш помидорий тайпаш да: хьалха кхачаш: «[illegible] 212/20-4», «[illegible]-119», «молдавский ранний», тӀехьарчаш хана кхачараш: «волгоградский - 595», «советский - 679». Уж дерригга тайпаш дика хьунакъам [illegible] [illegible], [illegible] дика дукхья отташ, дӀа[illegible] цӀоагӀа, дика[illegible] болаш да. Укх тӀехьарча кхо шера Грозненски бахчаларий сортоучастке гектара тӀара 400—450 центнер районированни сортах дола бахчаларий дьийд.

Дерригга сорташ цхьан хана хьунакъам ла хилара [illegible] а [illegible] Грозненски Сунженски бахчаларий сортоучасткашка дӀакорг[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ха[illegible] кхачан.

Рассадах [illegible] хьайоаза помидораш керттерча даькъе [illegible] бетта [illegible], хӀаьта лаьтта ге дӀахулии [illegible]. Рассадах [illegible] 50—52 [illegible] шоай хьунакъам хьабиинача тӀехьагӀа, вешта аьлча царел бутт тӀехьагӀа кхач.

Кхачача хьалхарча бетта (июль) цхьатарра кхач рассадах [illegible] «молдавский» яха ранни сорт—52 процент шийн хьунакъам лу из цу хана, хӀаьта лаьтта ге а тессаш дийча август бетта кхач из, цу хана шийн хьунакъамах 81 процент а лу.

«Волгоградский-595», «советский-679» яха венгерча [illegible] хьадоала сорташ рассадах дӀадийча июль бетта ах за аьлча кхач, 17—26 процент хьунакъам а лу, август бетта 60—80 процент хьунакъам лу цар, бакъда лаьтта ге дийча а кхач из сорт август бетта, цунах ах за аьлча, 43—60 процент хьунакъам а лу.

. Июль бетта кхачаш йола помидораш кхабилаташ [illegible] тӀа а [illegible], тӀехьахьара пластинка [illegible] [illegible] [illegible] хан - ханнахьа хий дуллаш, даьтта цаммалдоаккхаш, лазар хург[illegible] гӀулакхаш [illegible] из йоагӀара [illegible] [illegible] [illegible] от[illegible] помидораш лахарга.

1968 отчетни шера сортоучастке 9-ша хий дилар, даьтта цамиадоаккхаш 9-ша культиваци йир, 6-ша бордосская жидкость яха молхаш техар. Хьалхара молхаш техар помидораш дӀаегӀачул тӀехьагӀа 18 ди даьлча, тӀехьагӀа молхаш йийттар оттача ханага хьежача, 12 ди массала деаз. Инта кхахьийтача лаьттара гектара тӀара лораӀаш хьалха кхача помидораш 700 — 780 центнер хьаяр, юкъера тӀехьа кхача «волгоградский - 595» ахараш — 832 центнер, цул совгӀа волгоградски помидораш сентябрь бутт ах за аьннача тӀехьагӀа шоай хьунахах 18 процент кхаьчар.

А. ДМИТРИЕВ,
Грозненски района № 3 болча совхозе бахчаларий мискозе сортоучастка заведующи.

ТЕХНИКА ХАННАХЬА КИЙЧЪЕРГЬЯ

Дукха ха йоцаш кхаьккхара балхаш дӀадоладала. Цудухьа юхейисача техникаш юртбоахама инвентараш сихагӀа ремонт е гӀертаж ба района механизаторaш.

Колхозий, совхозий керттерча инженерашна цхьана хьалхе а оттаьй боахамий мастерскешка дӀакхачийтай машинашта ремонт яра мероприятий планаш. Ханнахьа Ӏалашъяьй оха запасной оатхалаш.

Ремонт е йолаенача октябрь, ноябрь беттаьшка ерриг тракторaш яхь а лаьтташ оахаш йолча хана, юртбоахама балхех мукъайола чархаш йола тракторaш мастерскейшка дӀаоттайиш оаха, хьалххе а цу чархах йолча тракторaшта эша оатхалаш кийчъяьяр. Цу гӀулакхо сиха ремонт [illegible] балхаш. Боахамашка, «Сельхозтехника» объединеноега йола оатхалаш эша тракторaш хьалхагӀа ремонт йийя йоалл. ТӀаккха дарна ремонт еча юкъа кхьирашта эша оатхалаш хьатӀайейт. Ишта тӀехьа тӀайоагӀача тракторашта мастерскейш мукъайоал. Цхьабакъда, яла цхьа тракторашта ремонт еча кхоачашболлаш оатхалаш ца киларах цхьайола халонаш нийслулга. Воахама тӀера дӀаьлккхача техникаx хьалха оатхалаш юхаметтаоттаеш йӀайохийт беха. Боахамаша вӀашх новкъостал ду.

Дика кхаъ кхьачаб района механизаторашка: «Сельхозтехника» массехк района гӀулакх деча Шалински объединене лаьрххӀа йола гидровакуумни цех болх бе йолалийтай. Цу цехе реставраци ергья гидросистема агрегаташта.

Боахамашка долаш да техникана ремонт яра балхаш ханнахьа кхоачашдара эша хьалаш.

Уж балхаш дика ду «Шалинский», «Южный» совхозашка. Юртбоахама техникана ремонт яра цхьоалагӀча квартала план 10 февраль тӀаккхоачаш кхоачашъяь баьиниб цар механизатораш. Шоай деш нормаш тӀехкхоачашъеш хьабоагӀа мотористаш ни. Ахмедулин. Носков.

Оатхалаш юхаметтаоттаяра болх атта бац. Цу бехкткхамерча гӀулакхах дика лоархӀабу совхоза токараш Г. Охнат, В. Зюзин.

Трактора оатхалех чоалхане лоархӀаш я топливни аппаратура. Цунна В. Колобаев ю ремонт дикен тешаенея хул.

Ишта дика латт техникана ремонт яра балхаш «Джалка», «Алхурчинский» совхозашка. Района кхыча боахамашка. ЦхьоалагӀча квартала цхьах ханнахьа кхоачашъяь бовла лерхӀ цу боахамий механизаторaш.

И. ЗАКАЕВ,
Шалин районни юртбоахама производственни управлени керттера инженер.

БЕРКАТЕ НИКЪ

Сов чӀоагӀа даьттах чухкийтарах церга кагьелар Карабулакерча бурувдеттарашта аттара чӀоагӀагӀа эшаш йолча «ЭД-7А» яхача экскаваторе. Из йолча лаьцка, транспортни конторе хоам бир цар. кӀалхардаха тхо, доархӀам балхаш сайнаш кха экскаватор йохар бахьан долаш, аьнна. Уж хьоача заводе кхьат а далаь ца эзе, ше новкъостал долаш лац тхо, аьнна, хабар юхадера цигара.

Я а яц уж атта коралоагӀаш. МалгӀабиерча бурувдеттарий механически мастерскешка цу гӀулакха гонзд кулгаш зелаш мах ба, аьнна хоам цига заказ лаьхийтар карабулакпаша. Цигара а кхы новкъостал хилиизар.

Цкъа укхазарча буровой конторе ремонтно-прокатни цехе из шоайла дувнаш багӀар боллой.

— Лоадам боапа хӀама хет цох, гой мел зе ду цо вайна, — йоахар цар.

Тов санна цӀийхьача аьнна тӀе ше оста жӀов а сопаль задийсӀар цар къамаьлга цхьаро Гандалоев Ӏусман.

— Аз церг се йовча хьайта,—аьлар цо, — хьоакъргар со цунга.

Дукха хьийнар цунга Ӏусман, тӀаӀаӀалегӀа а йоахаш. [illegible] дайкхар цо цу гӀулакха [illegible] еш. Юхера уж церган [illegible] [illegible] йир цо.

Болх бе йолаелар [illegible]. Массанахьа дӀахезар Ӏусмана уж деталаш хьаю аьнна. Уж йоахаш латташ механизацах хиннар-контора кхыча участкашка а. Транс[illegible] дайтар [illegible]рага хӀанзарчо цхьа [illegible] а тхола уж, аьнна.

Дукха вола Ӏусман бурувдеттарашта. Сийлу цуй. Хьалхарен творчески къахьегамца лоах ю из. Цул ерригга уйла, вахар — шийна болх бош боахкачарна, коллективна из накъавартволаш, нарна аттагӀа хургдола хӀама лаха цо хулйбалар са [illegible]. Мела битоа цхьаро шийн беж а. Нормаш тӀехкхоачаш за ен [illegible] дӀалийтаж. Цул гоаза кулгаша теппарах санна сиха цӀийхьача аьшках хьа а йийл дӀалу [illegible] даьттахоита эша оатхал, дӀавелле тоаю вӀалла хӀама хургдац аьлча хета механизм, оатхал.

Скважинашка даьттача грязеви насосах йоахка [illegible] ремонт е эзача хана токарий станока чу дӀачухоттар. Цулухьа слесарий оста деттаж кулгаш лакха деаш хулйр [illegible]. Хала болх бар ца. Дукха тоа еттаеш [illegible] Ӏаьрна эр цар. кулгех [illegible] йоахар. [illegible] уйла йар Ӏусмана цу гӀулакха. Дукха лийхар из уж аттача [illegible] боахаргбар-тьогӀ лаьаж. Юххера а цхьа шийн тайпара оста йир цхьаро слесарашта. ХӀана цу [illegible] [illegible] а тӀола [illegible] тоаж бовла а уж тоаш доаз цар.

[illegible] [illegible], [illegible] хӀалур хьеноагӀа Ӏусмана цо цу цехе болх беча массехк шера. ИзошагӀа цу да из изобретателий рационализаторий Ершанчинско облсовеза областной совета член вар.

Дакъа, [illegible] [illegible] Ӏусман. Тхо [illegible] цул къахьегама биографи [illegible] а [illegible] [illegible].

Г. [illegible],
«[illegible]» НПУ НТО [illegible] [illegible].

ТАДЖИКСКИ ССР. [illegible] гӀара [illegible] йӀистала [illegible] ба. «Таджиксельхозтехника» [illegible] [illegible] техника [illegible] хӀара [illegible] уж [illegible] [illegible] [illegible].

СУРТА ТӀА: «Таджиксельхозтехника» Курган-Тюбински [illegible] [illegible] [illegible] Салимов Джурабе (аьрда) Куйбышева цӀерагӀча [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

В. Сочиевски сурт.
ТАСС фотохроника.

МОСКВА. Хьайийлай традиционни фотовыставка «ТАСС-68». Цига хьагойт 400 гарга болх, [illegible] совгӀа автор.

Фотобалхаша хьахьоех дӀадайча шерара масса вагӀорахьара Советски Союза вахар — промышленностал юрта боадамах, Ӏилмана а культурана а кара[illegible]дьаьшираш, космосе [illegible] толамаш, советски наьха къахьегам, салоӀам, дешар.

В. И. Ленина ваьча [illegible] [illegible] 100 шу дизара еча кийчонна хоттаь я къаьстта стенд.

В. Соболевен

С. [illegible] сурт — «Электросварщица». ТАСС фотохроника.

ДОШО КУЛГАШ

ДИКАЧА НАХАХ

[illegible] Мовлди чӀоагӀа [illegible] за [illegible] ара [illegible] [illegible] нух хьех, тхо[illegible] тӀарча кхоалех [illegible] йоал, бала[illegible] гоалхьа [illegible] ю картан [illegible], дерриге нахьаш кхуаш, хӀаьта за Ӏуй дика хьаьльча [illegible] лела чу латт, [illegible] аьлаша тоьаргдоани доакъар да.

Мовлди «Червленский» хахеза за леладеча ферма воккхагӀа вола за Ӏу за. Тхьаь итт шу даькка з[illegible] сагза за. Цхьабакъда, хӀаьале волхова дикагӀа вола за Ӏу за оал цох, хьинеттея артела боккхагӀа болча за Ӏуза а дукха везаш цӀи йоаккх цун. Къона за за Ӏу, цхьабакъда, дийтта шу да цо же боадаж болх бу, цох верхӀ шу «Червленский» совхоза дӀаденнад.

Цун хьехархо Хьасан ва—цун да. Бера хана денз из болх бош хинача Хьасана юртбоахамера къахьегам, даьтта, хьайбай бохам беза Ӏомаваь шийн з[illegible]агӀа вола ва.

Оньт балхаца шера Ӏомадехар къонача за Ӏунo. Дукхача мовашка [illegible] цо гонад, теркам тӀабехийташ Ӏомайора боккхагӀйоарий оньт. Дукха [illegible] жен боахама йола зоотехнически материалаш, практикера керда, хьалха метар [illegible] [illegible].

ВерхӀ шу хьалха [illegible] совхозе веча за боадамо болх бе вала рьаьла хилар Бузуркаев. За Ӏу вор цох. Фермерча болхлоаш шира з[illegible]алига саг хьисан долаш, [illegible] тӀадилла гӀулакх [illegible] кхоачашдеш хилар.

Ше цу даьлча воккхагӀа вола за Ӏу хилар Мовлдех. Юхьанца дерриге [illegible]. Хьалхарча шера Ӏохарий [illegible] тха доахкачаш [illegible] лахар. Ше даьлча [illegible] бен вацар Мовлди.

Вай республика цӀи хеача дикагӀа волча за Ӏуй Эсмухамбетов Наурдe балха оньт Ӏомадо чӀоагӀа уйла тӀаьха цар Бузуркаев. Наурди волча вала дьархӀар цо. Цун боагӀаде цхьа кӀира дьаккхар. Дукха сагьердаца хетан бол[illegible] кхоаньал хоар цуна Наурдегара. Каналрия [illegible] цо дукхача нерашка из Ӏоаль балха оньт.

Цун тӀехьагӀа [illegible] цу даьлаьд. Бузуркаев Йоккха [illegible] йола за Ӏу хиннав. ХӀанз совхозе меттел [illegible] района [illegible] Ӏу [illegible] цох.

[illegible] цу да Мовлди [illegible] Ӏахар дисача жена гӀулакх ду. ХӀара шера дукха тха доахкх цо цу жена тӀера. [illegible] [illegible] дика лахийр цул бригада [illegible] продуктивность: хӀара [illegible] тӀера 3,7 килограмм [illegible] са бола тха даьккхар, планах 6,2 килограмм йолча. хӀаьта тӀаьдца [illegible] лекхар бархӀ килограмм яр. 1967 шера хиначул 0,7 килограмм дукхагӀа хилар тха.

ТӀехьарча итт шера Ӏаьхар дисача жена тӀера [illegible] дукха тха даьккхадац районе цхьанкха за Ӏунo.

ХӀанз дукхабаьнатта [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

— Жена гӀулакх ю, — йоах Мовлди. — Доакъар лущ, хий ма[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ӏоахарош [illegible] а [illegible] тха [illegible].

Дахн гӀулакх хул Мовлди, из а ица а къоаса ю. Ӏаи [illegible] [illegible], аккха [illegible] хана жена [illegible] хул за. Дерригача жега хьеже, доакъар [illegible], хий мо[illegible] [illegible] дӀакедаш из. Дика аӀаштӀехьдо [illegible] ю Ӏаш замалахье доакъар дӀададийтарa аьхки [illegible] [illegible] [illegible]. Массанах хьахха за [illegible] [illegible] [illegible] тӀехьара [illegible] [illegible] [illegible] дӀа а [illegible].

Шийн [illegible] лахкъара дукха къахьег за Ӏуно. Укх шера чакхйоаккхаргья цо Пепраковски ветеринарий техникум. Лешаро [illegible] [illegible] Вакалаал яхача хуторе [illegible] Бузуркаев. ХӀанз агитпункта заведующий за из. Сарахьа укхаза велгӀа [illegible] [illegible] гарга хархарахо. За Ӏуша лекцеш еш, беседаш е Мовлди, [illegible] [illegible] [illegible] дӀахьул В. И. Ленина биографи йоаналлай. Къоначча за [illegible] дукха [illegible], журналаш дош, вай мехкара а кхоаол дехьара а [illegible] гӀулакхаш дов[illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] за [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] йолча Бузуркаев Мовлдена «Района дикагӀа вола за Ӏу» яха цӀи елар КПСС Шелковской райкомо райисполкомо. Района къахьегама сийлен [illegible] гӀа дӀалаьцай куп цӀи, профессей йолча яха котвалара удостоверени лелла.

Хоржамашта хетаьча юкъарча собране Шелковской районни Совета депутатала кандидат хержар [illegible] Бузуркаев Мовлди.

Е. ФАРНИЕВА,
ННСС Шелковской районни [illegible].

ГУДЕРМЕССКИ ПРИЗЁР

Чаккхьйлар «Подснежник» аьлча приз къуьйсаш Грозне цаI - ах бетта хиина республикански футбольни IаьнIан чемпионат. Шина подгруппашка хилар лоьзарш, цул тIехьагIа кIарра группе ботбьллнарш шоьйла лайзар.

Дика лайзар «Луч» аьлча команда. 6 : 9 счет болаш 1 . Мац цIерагIча дешхоьа футболисташ ешабир по. «Луч» ботйоалаш (счет 2 : 0) чаккхьйлар педагогически институтан спортсменашца хиина ловзар а.

Дика хьоккхамаш гойтар «Локомотива» спортсменаша а. Счет 4 : 1 болаш «Старогрознефть» командин счет 2 : 0 болаш «Спартакни» эшайир цар. Сакъердане хилар финальни матч а. «Луч» спортсменаш вIашакхийттар Гудермессерча машиннаькъхоша. Тайп чаккхьйла массехь минот йисача хана «Локомотив» команда нападающие Менлитон Александра гол чуьйлар хььнай наIарашка. Счет нийсъе вIаштIехьдаланаар «Луча». «Подснежник» аьлча приз гудермесски спортсменашка кхьачар.

IАЛАМА НИЗАЛ ЧIОАГIАГIА

КРАСНОДАР. Бlарг хьа ца доккхийташ чIоагIа дом хьоабь мух баьннаб Кубански аренашка. Тихан донской аренашкара Iаьрка-ча форда йисте кхаччалца—Краснодарски крайн ерригача территоре тIа пхьатарра тIаккхьлоенна дешморх латт. Секунде 25—35 метр сиха ба мух.

Селла уизаре чIоагIача мухах ца кхераш кхаккара балхаш де кийчлуш ба кубански лаьтта лела-дераш. Дийнахь а бус а пхьахьегама вахте латт ремонтиршаш механизаторашш. Колхозашн совхозашн мастерскийнкара тIехье шоллагIъар болаш араух товль аьнча тракторашш. БIаьсти на шьлаоте [illegible] дохийта араала марз [illegible] кийчьса латт сеялкаш, культиваторашш, [illegible], кхыбола механизмаш. Лотаць форанш а болаш даьсьаьнна гIалла лен бIаьстан юкъе мене культурий фу, минеральни удобренеш аьнна бригадийн отделенейн кхаккара станашка ухача [illegible] шоферий автомобалаш.

Балхаш совхоз [illegible] машиннаьккъий станицешка. Керда тешнаш я укказа кьатIаккхухьаш.

ЧIоагIача мухан дом гIоттабьхьаьйнера дуIаееш. Хатар дацча кубански кхаш лердарш [illegible] [illegible] ю чачхадайна. [illegible] бенгIешун сонгIа хубаьннанта хьаьнаай бIаьр грузовой автомобилаш, лаьтта аьна тракторашш, сеялкаш, тракторашта тIехьара прицепаш, экскаваторашш, бульдозерашш, кхыбола техника.

* * *

СТАВРОПОЛЬ. ХIокх аьхка бутти ах бутти зIенбьаннаб Iаьркач лаьттанкара хи Iулии арадола йиш йоалаш желашка чудеска доалла. Цхьа бутти ах бутти дIабьннаб дом гIоттабь мух хьесцаш дара хьуьйзуш. 30 градус шелал я. Цхьабакьна, ла буй мийра духьал латт Iалама низа; совхкарчул кхоча кIеззигIа дийнад хьийбаш.

Аьттуь боаках тайнаб лаьттача доакъярнаш, тIехдаша аIантIехьяьяккхача дахмаш дIа-юха яйдара службо, дика тоьйкхачи ветеринарийн зоотехнически возьвасийло.

(ТАСС корр).

18 февраль.

Чаккхьйнайн ДСО «Спартак» общества Централни Совета полуфинальни шахматни матч. Цу матче дахьа ловзаш хиинчарех вуьь сиг кьоастабьн финале ловза. Царех ва 7 очко йолаш хьалхара моттиг лаьцна Б. Эйдлин (Брянски область). ШолагIа хилар Грознера шахматист В. Борзилов, кхоалагIа моттиг лаьцнар Тамбоверчо В. Корепсов, тIехьара хилар неменец Р. Радков. ХIаране 6 очко лаьцнар цар.

СУРТА ТIА: полуфинальни матче хьалхара моттиг лаьцна мастеран кандидат Эйдлин Борис.

Сурта текста О. Сперанская.

Грозненски литейно - механически заводе Ленински къахьегаш вахте эттача балхлошта юкъе хьалха латтачарех ва слесарь Юмангулов Мидарис. Юкъера хьаркIача хIара сменагIа нормаш 125—130 процент кхоачашъю цо. Хьйнаре къахьегарал сонгIа общественни балха тIа а дакъа лоац цо. Юмангулова. Из ва партбюро секретара заместитель, халкъа тIаккъаьмана группа председатель.

Сурта тIа: слесарь М. Юмангулов балх беш ва.

М. [illegible] сурт.

АГИТПУНКТ ЯЬССА Я

Массех чу а бина боадбенна ха яр со Орджоникидзевски станице кхачар. ДIа а хаа а хьежача гуш бараш балхара чухха мах бар. Аьхкьаркхi сиг леттар районни культура Дворена хьалхашка хьалтеха йоаллача «Агитпункт» аьнна тIаьддь [illegible] Агитпункте вахна гIулакх делаш вар со а, кулухьа царна дIагIа а вахна агитпункт маллагIча этажа тIа я аьннa хьаттар ва.

— «Агитпункт» яьна вывеска ер ма йий—цIенг дIатIахьеккар цхьапие, — хIаьта из хургйоала помещени шолагIча этажа тIа я.

— Ва фу яхага ва, «хургйола»? ХIане йолаш ца муш агитпункт?

— Из цьайна хоьтда хьына, зIанчна сиг, хаьла хьатIйоаьнча, — ерриге Компини Дворена фойе чу хьачульар, хIаьта со агитпункте вахар.

...Изобразительни искусствоа чулей чуйолча помешене наьйо тIа а йоал, «Агитпункт» яьна вывеска. Ни! хьайнйила дIачувоал со. Йоккха зал холодильника моттел лекие бин йолаш нийла я. ХIаьта агитпункта оформлени... Из хуша дешаш дац! Шен юкъе латтача хIаьхача истола тIа цхьа иттех журнал, массехь газет, ворхI-бархI брошюра мара зIана дац. Даьссача пенаш тIа хьаьзна цIи хезача художникий произ-[illegible] репродукцеш я. Пхьаккха стенд, агитаторий списцаш, е лаьрхIача мероприятей ниял гуш яц агитпунктe.

Цпавала хIамаш шортта дар. Дуккхача агитпункташка хинназ со, баьъда укхал вогIа порадок йолаш кхы цхьаькха бIаргайнаш саьа! Агитаторашш, хоржамхой—сиг ваи цу чу. Саьнга, отоплене радиатора юхе, цхьа хаалсаг ягIа. Из а музее заведующи Ноцебаде Раиса Ивановна.

— Фуд ер! — хетт аз цунга.

— № 1 болча участка агитпункт я-кх.

— Ай, хIанай ер ниттта яьсса?

Хьадушар аттъ сиг хьотаргволаш дацар... Цхьан хана оттаяь агитпункта заведующи цамогаш хиннав, хIаьта цул тIехьагIа из общественни вахаьеи зIалаьнар райОНО заведующи Виктор Сергеевич Омельчук ва. Пигга сецар гIулакх. Агитпункте заведующи волаш ва, хIаьта дIало дар боьшха эшаш дац; харжархоша а шоашта дала метйар дерса. Агитпункта заведующи ма. Омельчук а, райкультотдела заведующи З. В. Февралева а башха сагота бац агитпункта гIулакхьа.

— ХIара а цхьа бутт ма Iисабий хоржамаш хила, — дуьц цар, — кхурерда тхуча...

Цхьа бутт... Дукха ха хет из царна. Участке массехь бIаь харжархо ва, царех цхьабараш укх шера хьалхара кхаж тессаш ба. Дукха ха деза кьоначе харжархошo: сенна ду хоржамаш, фу боьхьа a харжархой, депутатий, фу сиг ва цар депутатанна кандидат вахь. Хьагучох из царна хайта лаьрхIа бац стайнше.

Иштта ца тахан агитпункте лаьтта гIулакх. Фуд цу мача балхал юхкера а хьахургйар? Из хоиш ца. ХIане ма киса кулгнаш а декий «бутт ба» яхаш агитпункта заведующи а кхьйбола бехкенхаьна мах а долe шоьш хоржар, малаь а ца хоьш хургба хоржамаш хулача дийнахь урна чу бюллетенаш тоеса бахьна харжархой.

Ю. МГЕР.

Доазол дехьара

ДАНЕ КОМПАРТЕ XXIII СЪЕЗД

КОПЕНГАГЕН, 18 февраль. (ТАСС). Дане коммунистически парте XXIII съезд йистерьйнай. КПД ЦК отчетни докладах йолча резолюце тIа белгалдаьккхаш дуьнен дерригача низий еггара боккхагIа бола декхар ду Вьетнаме США-с лоьттабу тIом соцабар, вьетнамски территоре тIера дерригa кхьча мехкий эскараш арадахар, ДРВ-ен Къулбехьен Вьетнама НФО-н предложенешка хьажжа мехка суверенитет IалашIъяр, аьлла.

Съездо белгалдаьккхар дIалийнача Iарбий территорешкара дерригa эскараш арадахарах ООН Кхерамлен Совета решени кхоьчашье Израиль декхарийла хилар.

«Дане коммунистически парте, — белгалдоаькх резолюцa тIа, — шийса лоархI марксизмa-ленинизман интернационализма принципашиx дарда тIа дуьнен халкъашта юкъера коммунистически болах чIагIбе ший бела болам. Вежарашха йолча партеша вIаши гIулакхаш хьалде деза партеш шеай лоIамех пхьатарра бокъар йолаш хилара, империализма низашта духьала лоаттабеча къовсаме бертахьоагIон ххетаешен хилара лирда тIа.

КПД декхарийла я Дани НАТО яхача агрессивни блока юкъера яккха гIерташ хила, мехка арахьарча политикана латеки хилъе тIаьхьожам лоаттабелга Iалаш а деш.

Резолюце тIа белгалдоаькх хIанцарча стаже царте верттера политически декхар монополей Iьдаль. Дане буржуазни правительстве дIадаккхара духьал лоаттабеча къовсаме мехкаи дерригa къахьдехьара низаш вIашагIтохар хилар.

Цу къовсаме лоархIаме фактор я мехка чурчен арарчен политика дешаш къоастаяра тIа-тIа духхагIа влияни е, къахьегамхой хьаштеш лораяра юкъе хьнаре дакъа лаца декхарийла бола профсоюзни болам.

Съездо Централни Совета керда состав хержай. КПД председателалла юха а Кнуд Еспресен хержав.

ШПИОНА Ю СУД

БЕРЛИН, 18 февраль. (ТАСС). Селхан Берлинерча суде дIайолалар Малхбузен Германе разведка агента Клаус Тальман гIулачох бола процесс, яхаш хоам бу АДН яхача агентства.

Следствено гучаяьккхна Тальмaн 1963 шера Малхбузерча Берлине конституци лерарара ведомства сотрудника вербовка ва хинна хилар. Цу хана дена 1968 шере еc кошапса хIиэ суде валиц ца ГДР-е духьаларе подрывной белх баьб, кьайлагIара материалаш гул а еш. уьш Малхбузен Германерча ше оттараьраинка дIатийнинай. Малхбузен Берлинера ГДР-е воьна Тальман хаац документацашца.

Процесс массехь дийнахь бIаьхьургьа.

КЪАХЬЕГАМИ КАПИТАЛИ

Капиталистически мехкашкарча къахьегамхоша чIоагIа къовсам лоаттабу алапеш леккxдаракъахьегама хьалаш тоадаран.

Атлантически побережьешка [illegible] 63 эзар бола [illegible] забастовкаш ю Iа.

О. ЧЕРНИКА ИНТЕРВЬЮ

ПРАГА, 18 февраль (ТАСС). КПЧ ЦК Президиума чиена, ЧССР правительства Председатела О. Черника «Живот страны» яхача кIирагIа цкъа арадувлача газета интервью еннай.

Мехка етта политически хьал хIанз дIсадаштта ца, укх тIаьхьарча деношка дикка бейгалдоьлаш сатийна кхе я, аьнна белгалдаькхар цо. Баьъда сатийна дола ца хьал хьахулийта дукха бехьалаш долаш ца хIанз а, цхьаухьа пароIатта Iе йиш яц. Мохк политически, общественни детIаэхара доал дар дуьйа хьинаре гIуланххаш лелале могаргдола хIама хала а шортага а мара дулаш партега.

Цхьабакьда, аьлар дIеко О. Черника, вай политика дIайхеча хене хинача дикача оргIонаш йиш беттал тIехьагIа вай парте вIашхайнаьча политика тIа йолча дикача принципашен вай сагIун лела йиш хургйолаш общество хIанз еттача вIашIтIехьдоаца хьа тIара хилалза аргйоалача порядкага доала дешаш хилара уйла чIоагIлун я. Нежа дика хьаллаьмар партен правительствен хьха заналенай хьакъехьа президента аьнна хьаккьалера доаша. Вай декхарийла ду цу лерда тIа вай гIулакхаш леладе, цуна я парте хьалхе лелира гIулакх чIоагIдара керттера позици.

Общества къаьстте дола низаш тIахьехаш хинда вай, аьлар цо дIахо, общественни порядок толлае, вай революционни социалистически карагIдьийнараш доладе мукъалургбоц вай. Праге политически хоохкам бокъонца дика йаккхбейна бар. Цу тIехь цхьадолча дешай хьакъехьа вай са деттaш хилар ледараш лерхIаш тIайиар. Нагахь санна анархически элементаша хьоабь хина кхоохкам дIахо лаахбеннабалаpe конфликташ хала негар цIенхаштта во дараш а хулаш. Цудухьа, нагахь санна экстремистски группей выступлене кхеваш тIаотташ, уьш гучаехьа духьал отташ моттиг эттача хургдолаш чIоагIа дешаши царга хьежжа доала гIулакхаши ешар.

Парте хьалхе ца лелайча социализм хьалье йиш ца хилар белгала а лаьккхe, О. Черника юхкера аьлар.

Доккхий декхараш латт вайна хьалхашна эггара хьалха идеологически участке. Вай декхарийла дa деташи гIулакхаши вIаши тIехь-тIахьа хилийта, парти ноябрьски революцеца гонахьа чIоагIа вIашагIтохаргйолаш, парте йолхаш йола цуьна езе а йIаьхий дика а программа кхоьчашъярген халкъе долча хьаьнташта чаккхьиккарген из хьинар доламагIа еруйолаш хIама де деза.

США ПОЛИТИКА ХАРЦАХЬА ЛАРХIАР

НЬЮ-ЙОРК, 18 февраль. (ТАСС). Iаьдал суд е тIаккхуш хиларен къьла репрессеш ярон дохадалар Вьетнаме машар хилийтара тIехьа къовсам лоаттабеча вовзаш волча американски лора Бенджамин Спока къовхчал. Хаина ше набахтара арахийнача хана а тIехь наха юкъе тIема духьалара выступленеш ю цо.

Горое Канзас-Сите моттигерча университета студенташта хьалхашха къамъал деш, Спока юха а чIоагIа критика йир США-с Къулбехьен Малхбузен Азе лелаеча политикана. «ВIашагIкхийтта Штаташ Вьетнама агрессор я, — аьлар цо, — Из бахан дерна США дерригача духьала граждански». Оратора кагирдай тIахьийхар эзаре а Вьетнаме к бола ца тигара. Эзар гарге болча студенташа чIоттIа гIоараш а техаш цигалер це ахар.

Бенджамин Спока цуз ала оратвиан хIанз хаина набахтара хьахийца ба цар апелляцешка Бостонерча федеральни апелляционни суд хьежаш хиларца дувзадена. ДIадихача шера машар бахьа долаш къовсам лоаттабеш бола уж денал дола мах гIод а теха, набахта бахьар «захарр гIачара кагирхой тIерабашхаш тахшаболх барах»

ИЗРАИЛЬСКИ ВОЕНЩИНА ТIОМ БУ

АММАН, 18 февраль. (ТАСС). Израиле кхы цкъаьхка а [illegible] Иорданина. Укхаза [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Иордане [illegible] а хьина, [illegible] [illegible] Иордан яхача [illegible] [illegible] [illegible] Шейх Хусейн [illegible] 3 [illegible] [illegible] гIелна йоацача районе. Ахархой [illegible] [illegible] ю деш.

Магдебургера Карл Либкнехта цIерагIара боккхий машенаш, ю завод ГДР халкъа боалаpe боккха, лоархIам болаш а. Дукхара йоккхагIчарех а предприяти я. Продукце кхьча тайпашта цхьана но арахен республике хьалеч [illegible] мах дазйолаш, промышленноста кхача [illegible] моторех, химически установкех ткъа процент. Уж изделеш дIахьухьийт дуьххача доазол дехьарча кхьча мехкашка.

СУРТА ТIА: заводе [illegible].

АДН — ТАСС сурт.

ХАОТТАМ

Тховсера республике гIалаш Грозне хумцалуш морхаш я йолаш, лоалама йоачаш а йоллаш ха хургья. Дийнахь цхьадцайолча хана дьагIо лов хелахаргйа, малхбоалехьара гIийло, гIалхххьача боарамга кхоачаш, республика къилбаседа малхбоалехьарча районашка чIоагIа мух хьеххаргба, харш хьчувидарга. Бийсанара температура республике гIаьла 9 — 14, дийнахь 1 — 6 градус шелал. Грозне бийсанара температура 11 — 13, дийнахь 1 — 3 градус шелал болаш хургья.

21-чен 22-чен февраля юкъ-юкъе екхаи а хулаш кхаьле хи латтаргья, цхьаццайолча моттигашка лаьгIо лоа а делхаш, дохк а лоалаш. Мух ланьгIо, гIаьхкхьача боарамга кхоачаш, лоастамаш хуьца а хьалаш, хьеххаргба. Бийсанара температура 7 — 12, дийнахь хана 13 — 18 градус, дийнахь 1 — 6 градус шелал хургья.

Метеостанца.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадугIа хьажа

20 февраль

РАДИО

7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — Передачий программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.25 — Хоамаш. 8.45 — Советски Эскаре тIема Форда Флотан Денга. «Ленинград лораяраш ва» (нохчий метталa). 9.00 — Москва. Узбекски ССР радио сайре. 16.00 — Передачий программа. 16.05 — «Къона тIехье» (нохчий метталa). 16.30 — «Юрта бетама къахьегамхошта дола концерт. 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай метталa). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда хоамаш (нохчий метталa). 18.15 — Юрта парторганизаци лоархIамера [illegible] (нохчий метталa). 18.25 — Керда хоамаш (оьрсий метталa). 18.40 — Москва. 19.30 — «Тхьеь кхиъ шера город» яхa узбекски радио передача. 19.50 — «Къонабарий искусство» яхa музыкальни передача. 20.15 — «Тайпаш сийле» яхa радиоочерк. 20.30 — «Вай са ова» яхa концерт. 20.50 — «Чехия [illegible] латта гIишло» яхa радиоочерк. 21.00 — «Фаьлг зIаболалу ухкавеш» яхa музыкальни передача. 21.30 — «Узбекски ССР искусства мастерий» концерт. 22.00 — Москва.

20 февраль

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Берашта. Фильм. 18.30 — Фу я итон (нохчий метталa, оьрсий метталa доакх). 18.40 — Моттигерча Советашка хоржамаш дача вакъадохкхиш. Харжархой бокъонехи декхараш (нохчий метталa, оьрсий метталa доакх). 18.55 — Телевизаени [illegible] (гIалгIай, оьрсий метталa). 19.15 — Грозненска гарнизона ансамбла концерт. 19.55 — Шоана, берашта. 20.05 — Доьрхи хальнаьшта [illegible] обозрени. 20.15 — Кинохроника (гIалгIай метталa дошкх). 20.25 — Передачий программа. 20.40 — «[illegible]» яхa художественни фильм.

21 февраль

РАДИО

7.00 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.05 — Передачий программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.25 — Хоамаш. 8.55 — Ашараш. 8.00 — «Къона тIехье» (гIалгIай метталa). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачий программа. 16.05 — Концерт. 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай метталa). 17.00 — ХIакхара [illegible] гIалгIай иллеш. 17.30 — «Вай искусства мохк» (оьрсий метталa). 17.45 — Ленин ваь 100 шу кхачарга Владимир Ильич Ленинан Советий мехка тоьхинай кийчлаь тIечевге (нохчий метталa). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий метталa). 18.15 — Ашарахь. 18.25 — Керда хоамаш (оьрсий метталa). 18.40 — Москва. 19.30 — «Гвардейски молодаш биhар». Советски Эскаре тIема Форда Флотан Денга (оьрсий метталa). 20.10 — Москва.

21 февраль

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Берашта. Фильм. 18.30 — ГIуллакх хила тулим (нохчий метталa). 18.50 — Телевидени чаздакхаран (нохчий метталa, оьрсий метталa). 19.10 — Документальни фильм. 19.30 — Хоамаш. 19.35 — Каникуураш. 19.45 — Советски Эскаре сайте. 20.15 — Шоана, берашта. 20.25 — Передачий программа. 20.30 — «Антон Иванович оьгIазлуъ» яхa художественни фильм. 21.40 — Литературни театр. Ильф Петров «Цхьара зIаштара ю Америка».

ПРОГНОЗ: ХЬАЙНА БIАЬСТИ

Вирдa керда 1969 шу деная Японе. Цо шийца беньб шийна хаоттам, мах даразш, къахьегамхошта керда халонаши балхаши. Январа хьалхарча деношка газеташ хоам бир правительстван доал деш йолча либерально - демократически партен машиннаькъа транспорта мах 15 процент лакхбеш решени ль хиларах. ТIехьарча шерашка мехка цаI шолагIчоа тIехья лакхдеш маьхаш лакхделга сиддензаl. ДIадаха шу чаккхдоаллаш дуга мах хIама ца эппаш 8 процент лакхбара тIехьа машиннаькъа транспорташ дIа-юха вахара мах лакхбарах йолча решени лакхйир ив шенвой реакци. Из решени шу сахьата IаткъaP кхачаш а бахача наха дукха эшача товарий а маьхашта.

Торговашен предпринимателашен чекха хийцар ценникаш, дIададхача шерана нийсдича маьхаш 10 — 15, кхьмтел 50 процент а лакхдир. Дуьх, акъьрий, шура, кхыйола продукташ саагIа я.

«Бала цIаьхха а багIан ше цхьаь цIагIа чу. Цунна тIехьа боагIа шоллагIбар я», — йоах японцаша. 1969 шу доладенначa хана дена тIа-тIа духхагIа хоз Японе из хила. Укх деношка кхераш кхьвчар шахтерий дешалашка. Правительство могайир кIерa-дIеоагагIа бакхна, цхьабола шахташ дIакьовла. 30 эзар шахтер балхара дIаваккха аьнна кIерa промышленноста дешай Совето могаль рекомендацеш. «КIора промышленность кIалхара яккхара» цхьан лаар правительствон могаир шахтерски декзалкха вовкъадаьнна Iаззар. Налог телача 60 миллион болча наха дIахийтир Совета рекомендаценка тьехжа правительство шахтаб хььнка, доалдар дIатакхара пачхьалкхен коэнера 400 миллиард иен кьоастаи гIерташ хиндра шоаш раьза боацига. Цу тайпара кIора промышленостера кризисе дIаяккхара керттера халонаш къахьегамхошта тIаьтт. Шахтай дашй гIерт шоай гIулакхаш халкъа вахар хелача оттадара четах тоаде.

ЖугIаргIболча японций дикага дора лахь йиш болаш ца арIанарча финансови шера пачхьалкхен бюджет а. Парламентага чIоагIъайта правительства дIачуана лерхIача, аралькхача бюджета проектах тIеха гIулакхашка йохийта расходаш дукха дукхагIа я. Правительства йиш оттаьй укх шера дIо японски тIеха низашка чехкха модернизаци е а уж массехь эзар дукхагIа хилийта я. Японе ВВС-ега «кхоачаргья» эттар кердагIа йола истребителаш, сухопутни эскарга — ракеташ гера, тIемафорда флот вай такарча кердача тIема кеманашка IалашдергIа. КIезигъ ахча хьадалац правительства тIехьа бахаш доаттадара. ХIанз деза Японе Iалашдергда американски тIема базай дакъа а. Бюджета проекта тIа социально Iалашъяра система тоаярга, нах чубаха цIенош хьалдарга, образованега, городаш тоадарга дIадоаийта ахча дукхагIа хилийта дерг хIац.

Японски сиводизекашка мехка хьалбузен дакъа тIа, Японски форда йисте, хулача ль дарех кеча хоамаш тIа йоах, наьта баьса Iа Японе хиннадац-38 шера 1969 кердача шерарча прогнозех зIакхкха ца тиммача тайпара хьайна хургья «бIаьсти — шоай экономически политически бокъонаш лерке тIагIортаргба японски къахьегамхой. Январь бетта дошакхеса а шоай бокъонаш бахьан къовсам лоаттабе болайбекар шахтераш. Къахьегама хьалаш тоадараш нах балхара дIабахарах духьалара шоай выступленеш юха дIайолаьнй машиннаькъахоша. Йиьхгъ забастовка е кийчлуш ба химически промышленноста балхой, городерча транспорте гIулакхе бола нах.

Укх шера бIаьсти японски къахьегамхой шагIортарах цар шоай вахара хьалаш, машар, мехка кхерамза бахьан, американски тIеха базаш дIаяхара тIехьа лоаттабеча къовсамна керда етап хургья.

В. ДРОЗДОВ, ТАСС корреспондент.

Токио.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина уллица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-96; редактора зам.—3-39-11; бехкетехкача секретара—3-34-38; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий—3-42-30; шоьта йоаздаьсен письмаш отделий—3-49-28.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-49-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцин проспект, 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05046. Заказ № 988.